

Ἡ φιλαργυρία. Ἡ βαρειὰ ἀρρώστεια τῆς ψυχῆς (Κόντογλου Φώτης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#)

«Ποιήσατε ὑμῖν βαλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτῃς οὐκ ἐγγίζει» (Λουκ. ιβ', 33)

Three soldiers (1912). Théophile Alexandre Steinlen

«Ρίζα πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία» (Α' Τιμοθ., στ', 10)

Ἄπ' ὅλες τὶς ἀρρώστειες ποὺ παθαίνει ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἡ πιὸ σιχαμερὴ, κατὰ τὴν κρίση μου, εἶναι ἡ φιλαργυρία, ἡ τσιγγουνιά. Ἀπὸ μικρὸς τὴν ἀπεχθανόμουν. Καὶ τώρα, μ' ὄλο πού, μὲ τὴν ἡλικία, ἄλλαξα γνώμη γιὰ πολλὰ πράγματα, γιὰ τὴν τσιγγουνιά δὲν ἄλλαξα. Προτιμῶ νάχω νὰ κάνω καὶ μ' ἕναν φονιά ἀκόμα, παρὰ μ' ἕναν τσιγγούνη. Γιατί, ὁ φονιάς μπορεῖ νὰ σκότωσε σὲ ἀναβρασμὸ ψυχῆς, ἀπάνω στὸν θυμὸ του, καὶ νὰ μετανοίωσε ὕστερα, ἐνῶ ὁ τσιγγούνης εἶναι ψυχρὸς ὑπολογιστής, ὡς τὸ κόκκαλο χαλασμένος. Στὸν φονιά μπορεῖ νὰ βρεῖς καὶ κάποια αἰσθήματα, στὸν τσιγγούνη δὲν θὰ βρεῖς κανένα. Ὁ τσιγγούνης, εἶναι βέβαια πάντα ἐγωιστής, ἀγαπᾷ μοναχὰ τὸν ἑαυτὸ του, ἀλλά, πολλὲς φορές, εἶναι ἕνα τέρας χειρότερο κι ἀπὸ τὸν ἐγωιστὴ, γιατί μπορεῖ νὰ μὴν ἀγαπᾷ μήτε τὸν ἑαυτὸ του, καὶ νὰ τὸν ἀφήσει νὰ πεθάνει ἀπὸ τὴν πείνα.

Μ' αὐτὸ δείχνει ὁ ἄνθρωπος πῶς μπορεῖ νὰ καταντήσῃ σὲ μία κατάσταση ποὺ δὲν καταντᾷ κανένα ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα. Μοναχὰ αὐτός, ποὺ ὠνόμασε τὸν ἑαυτὸ του «βασιλέα τῶν ζώων», φτάνει σὲ τέτοια σιχαμερὴ ἀνοησία, ὥστε, ἀπὸ τὴν τσιγγουνιά του, νὰ κρύβει τὰ λεφτὰ μέσα στὸ στρῶμα ἢ στὸ μαξιλάρι, καὶ νὰ πεθαίνει ἀπὸ τὴν πείνα. Εἶδατε κανένα σκύλο τσιγγούνη; Ἡ κανέναν γαῖδαρο, ποὺ νάχει μπόλικον σανὸ γιὰ νὰ φάγει, κι ὡστόσο νὰ μὴν τὸν ἐγγίξει, καὶ νὰ τὸν βρίσκουνε ψόφιον ἀπὸ τὴν πείνα; Βλέπεις πῶς ὁ τσιγγούνης καταντᾷ τρελλός, καὶ μάλιστα ὁ πιὸ ἀσυμπάθιστος, ὁ πιὸ ἀντιπαθητικὸς τρελλός.

Ἀλλὰ κι ἐκεῖνος ποὺ εἶναι συνηθισμένος φιλάργυρος καὶ ποὺ δὲν φτάνει στὸ πάθος ποὺ εἶπα, καὶ κεῖνος ἔχει ἀπάνω του κάποια κρυάδα. Τὸν πλησιάζεις δισταχτικά. Δὲν μπορεῖς νὰ τοῦ φερθεῖς ἐλεύθερα, γιατί κι ἐκεῖνος εἶναι διπλοκουμπωμένος, «σπαγγοραμένος», ὅπως τὸν λένε. Γιατί, ἡ τσιγγουνιά τὸν κάνει ὑποκριτὴ καὶ καχύποπτον.

Τὰ λεφτὰ εἶναι ἐπικίνδυνα πράγματα, καὶ πολὺ φαρμακερὰ γιὰ τὴν ψυχὴ. Πολλοὶ ἀρχίζουνε ἀπὸ οἰκονομία, καί, σιγὰ - σιγὰ, γίνονται φιλάργυροι, στὸ τέλος τοὺς καβαλλικεύει ὁ Μαμωνᾶς. Μὲ τὴ φιλαργυρία, στενεύει ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως μὲ τὴν ἀνοιχτοχεριὰ πλαταίνει. Ὁ τσιγγούνης εἶναι τσιγγούνης καὶ στὰ αἰσθήματα, δὲ μπορεῖ νάχει μέσα του τίποτα γενναῖο. Πῶς νὰ κάνει θυσία γιὰ τὸν ἄλλον ἕνας τέτοιος ἄνθρωπος;

Ἡ ἀγάπη τῶν λεφτῶν φέρνει τὶς μεγαλύτερες συμφορὲς στὴν ἀνθρωπότητα. Ὁ Ἰούδας ὁ φιλάργυρος παράδωσε τὸν Χριστό. Κι οἱ περισσότεροι καυγάδες ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, οἱ γκρίνιες μέσα στὶς οἰκογένειες, οἱ πόλεμοι ποὺ ρημάζουνε τὸν κόσμον καὶ τὸν γεμίζουν αἵματα, τὰ καταραμένα λεφτὰ ἔχουνε γιὰ αἰτία. Τὰ συμφέροντα.

Ἡ Ἐκκλησία, τὴ Μεγάλη Βδομάδα, ψέλνει πολλὰ τροπάρια ποὺ κατακρίνουνε τὴ φιλαργυρία. Τὸν Ἰούδα τὸν λέγει «γέννημα ἐχιδνῶν, δόλιον, προδότην, παράνομον», καὶ μᾶς ξορκίζει νὰ διώξουμε ἀπὸ πάνω μας τὴ φιλαργυρία.

Τούτη ἡ κακὴ ἀρρώστεια εἶναι σήμερα πολὺ ξαπλωμένη καὶ πολὺ βαρειά, πάθος παγκόσμιο ποὺ τρώγει τὶς καρδιές σὰν σκούληκας, σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύση. Ποτὲ οἱ ἄνθρωποι δὲν ἀγαπήσανε τὸ χρῆμα τόσο πολὺ, ὅσο σήμερα. Γιατί, ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος εἶναι ὑλιστῆς, δὲν πιστεύει σὲ ἄλλη ζωὴ, ἐπειδὴ δὲν πιστεύει σὲ Θεό, καὶ ρίχνεται μὲ τὰ μοῦτρα ν' ἀπολάψει τούτη τὴ ζωὴ. Τούτη τὴ ζωὴ, πού, ὡς νὰ προφτάσεις νὰ τὴ δεῖς, φεύγει καὶ χάνεται, σὰν ἴσκιος. Αὐτόν, λοιπόν, τὸν ἴσκιο κυνηγᾷ ὁ δύστυχος ἄνθρωπος, σήμερα, καὶ παιδεύεται καὶ σκοτώνεται γι' αὐτὸν τὸν ἴσκιο, θαρρώντας πὼς μὲ τὰ λεφτὰ κάνει κάτι.

Γνώρισα κάμποσους ἀπὸ κείνους, ποὺ ἔχουνε πολλὰ πλούτη κι εἶδα τὴν ἀγωνία τους καὶ τὴ δυστυχισμένη εὐτυχία τους. Δὲν μιλῶ γιὰ ὅσους μποδίζονται ν' ἀπολάψουνε τὴ ζωὴ γιατί ἔχουνε ἀρρώστειες ἢ ἄλλες συμφορές, ἀλλὰ μιλῶ γιὰ κείνους ποὺ ἔχουνε ὑγεία καὶ κάθε μέσο γιὰ νὰ ζήσουνε καλά. Ὅλα τὰ ἔχουνε, παρεκτὸς τῆς εὐτυχίας. Ἡ εὐτυχία, ἡ ἀληθινὴ εὐτυχία, βρίσκεται πολὺ μακριὰ τους, κατὰ πρῶτο γιατί ἡ ζωὴ εἶναι ἓνα πράγμα ἄστατο, σὰν τὴ βελόνα τοῦ Ναστραντὶν - Χότζα, ποὺ στεκότανε ἀπάνω σ' ἓνα αὐγό. Εὐτυχία δίχως σιγουριά, δὲ μπορεῖ νὰ γίνεῖ. Ὁ πλούσιος εἶναι ὀλοένα ἀνήσυχος, φοβᾶται τί θὰ τοῦ ἔρθει αὔριο, τί θὰ ξημερώσει. Ὑστερα, τὰ πλούτη φέρνουνε ταραχὴ, μπερδέματα, φροντίδες, κι ὅποιος εἶναι πολυμέριμος δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι εὐτυχισμένος, γιατί δὲν βρίσκεται ποτὲ μοναχὸς μὲ τὸν ἑαυτό του. Κι ὅποιος δὲν μένει ποτὲ μὲ τὸν ἑαυτό του, δὲν γνωρίζει τί λογῆς εἶναι ἡ εὐτυχία. Ἡ πηγὴ ποὺ ἀναβρῦζει ἡ εὐτυχία, δὲν εἶναι ἡ Τράπεζα, μήτε ὁ μπεζαχτάς, ἀλλὰ ἡ ἀνθρώπινη καρδιά.

Πηγή: agiazoni.gr